

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

39. An pro salute matris prægnantis licitum sit aliquando uti medicamentis non directè tendentibus ad expulsionem fœtus, ut sectio venæ, pharmacum, balneum, &c. ex quibus tamen potest sequi abortus ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

De Abortu, &c. Ref. XXXIX. &c. 301

ne. Ita Henric. lib. 1. de matr. cap. 16. tract. 8. Navar. cap. 26. num. 62. quos sequitur Sanchez. tom. 3. de matr. lib. 9. diff. 70. num. 9. & Sà verbo homicidium, & alij Huculque Trullench.

RESOL. XXXIX.

An pro salute matris pregnantis licitum sit aliquando uti medicamentis non directe tendentibus ad expulsiōem fetus, ut scilicet vena, pharmacum, balneum, &c. ex quibus tamen potest sequi abortus fetus animati?

Et doctrina hujus questionis est valde notanda, quia in exemplum supradictæ difficultatis multa alia similia adducuntur, & cursim explanantur. Ex p. 7. tract. 5. Ref. 35.

Respondeo quod quando talia medicamenta necessaria sunt ad salutem matris possunt licite adhiberi, quia licet nefas sit directe occidere innocentem, tamen per accidens ac prater intentionem licitum est aliquando illum occidere, ut constabit ex dicendis sic enim in vas equo confidens potest licite fugere per viam angustam, vel ostium in quo puer aliquis sit necessariò proterendus. Sic in bello iusto, ut experientia testatur, ac pariter concedunt Doctores omnes agentes de bello, licitum est bellica tormenta, aut ignes dirigere in arcem, seu urbem, in qua coulet esse plures innocentes. Ergo etiam in bello iusto contra lethales humores suscepto licitum erit ægroto sumere pharmacum ad salutem deservientia, licet inde prævideatur securura mors fetus animati; hoc enim non est intendere occisionem fetus, sed tantum illam permittere. Tum quia tam intrinsece mala est pollutio: quam mala est percipio fetus animati. Sed illam licitum est permittere, ut diximus: ut si valetudinis gratia utendum esset medicamento, aut potu, ex cuius caliditate prævideretur pollutio securura. Ergo etiam licebit hanc permittere. Tum quia fera invadente potest mater gravida fugere etiam cum periculo abortus; Ergo pari modo invadente morbo poterit sumere pharmacum, etiam si adsit periculum abortus. Demum verò si proles jam nata materno lacte extremè indigeret, matri verò ad vitam tuendam necessarium esset ubera exficcare: potest illa exficcare, etiam si prævideretur mortem prolis secururam, quia posset uti iure suo. Ergo pari modo pro conservatione suæ vitæ poterit sumere pharmacum, etsi videat talem sumpcionem futuram conjunctam cum periculo abortus. Et hanc sententiam cum pluribus ego docui in 3. p. r. 5. ref. 1. 1. quibus nunc addo me citato P. Lugum de iust. tom. 2. diff. 10. sect. 5. n. 1. Scip. de Rubeis in Aphor. Confess. ver. abortus, n. 3. Layman. lib. 3. tr. 3. p. 3. c. 4. n. 4. & Dicast de iust. lib. 2. tr. 1. diff. 10. dub. 1. n. 166. ubi sic ait. Licitum erit eas medicinas adhibere, quæ per se & directe ordinatæ sunt ad sanitatem matris quamvis per accidens inde timeatur fetus occisio, v. g. venæ sectionem, pharmacum ventris purgativum in eo casu, in quo certo medicorum iudicio mater cum prole ante ejus nativitem moritura sit, nisi tale medicamentum adhibeatur. Ratio est quia non repugnat rectæ rationi innocentem per accidens, & prater intentionem in casu necessitatis occidere. In prædicto autem casu occisio illa per accidens resultat, cum enim fetus pendeat à vita, & salute matris, rarissimè que contingat fecum vivum edi post matris mortem. Idem medicamentum quod ad procurandam salutem matris adhibetur, secundariò tendit ad salutem fetus, licet per accidens illi noceat: confirmatur exemplo: nemo enim negabit, fera invadente matrem, ipsi licitum fore, imò est in

Tom. V.

præcepto naturali, ut fuga vitam suam certè morti expolitam libere, si possit, quamvis cum probabilissimo abortus periculo. Imò ego putarem, si posset illa, & auderet quando aliter effugere non posset, pugnare cum fera, quando spes esset vincendi illam, quamvis cum periculo abortus, id licitum esse. Ergo pari ratione medicamentis pugnare cum ægitudine, sanquam ammis, seu lacertis cum fera, etiam si & utraque pugna, vel cum fera, vel cum ægitudine imminet periculum probabilissimum abortus. Ita Dicastillus, quidquid aliqui in contrarium asserant.

RESOL. XL.

An idem dicendum sit, quando medicina applicanda equaliter tenderet ad salutem matris, & ad fetus abortivum?

Et utrum sit licitum in tali casu dicta medicamenta applicare?

Et difficultas est, an cum medicamentum prorsus dubium est, num auxilium, aut mortem sit illaturum, possit adhuc adhiberi si salus infirma omnino desperata est, imò Medicus in tali casu tale medicamentum teneatur adhibere, & applicare?

Et obiter queritur, an si mors certa immineat ab incendio excitato, vel fera invadente licitum sit detento, seu invaso loco alto se precipitare cum dubio mortis periculo? Ex p. 7. tract. 5. Ref. 36.

Negat. Corduba in sum. q. 173. dicto. 2. Manuel. 1. 10. sum. c. 5. concl. 3. n. 3. Lud. Lop. 1. p. instruct. c. 63. §. 6. sed in casu dubio. Vega 1. 10. sum. c. 5. cas. 3. ea autem potissimum niti possunt ratione, quia hoc esset directe procurare abortum, quod medicina illa de se tenderet etiam ad abortum. Respondeo tamen, & matrem posse illam licite sumere, & medicum posse licite applicare. Ratio est, quia potius jus habet mater ad vitam suam conservandam, quam habet fetus, cum hic à matre pendeat, & non è contra: Ergo si medicina æqualiter tendat ad salutem matris, & ad necem fetus, præferri potest vita matris, saluti fetus: eo etiam maxime quod matre pereunte pene miraculū sit, si fetus incolumis evadat. Hanc sententiam docet me citato Trullench. in Decal. tom. 2. lib. 5. c. 1. dub. 4. n. 5. Sanchez de matr. lib. 9. diff. 20. n. 18. qui etiam n. 19. concedit hoc etiam esse licitum, etsi medicamentum esset dubium num mortem, an auxilium esset laturum. Ratio est, quia periculum damni est modicum, supponimus enim desperatam esse salutem; ad summum verò illud damnum sequetur, quod mors aliquantulum anticipabitur; ac lucrum est maximum, si res feliciter cedat, puta, salus matris quæ videbatur desperata: Sic si mors certa immineat ab incendio excitato, vel fera invadente, licitum est detento, seu invaso loco alto se precipitare cum dubio mortis periculo. Imò addit Sanchez, medicum in tali casu teneri tale medicamentum applicare, eo quod teneatur minus malum ægroto eligere: minus autem malum est dubia mors spem aliquam salutis habens, cum aliquali dubio anticipationis, quam sit mors omnino certa.

2. Rectè igitur ego olim in facti contingentia consului, quod quādo nulla est spes ut vivus edatur partus, & ex alia parte adest spes sanitatis matris, si adhibeatur remedium illius sanitativum, adhiberi posse, etsi tale remedium æquè sit ordinatum ad fetus mortem, & ad matris salutem; tunc enim mater utitur iure suo, nec tenetur vitam exponere, quando nō est spes salutis proximi. Dixi si remedium sit æquè sanitativum: nam si remedium sit ex sua natura mortiferum foetui, & hac ratione solum sanitativum, quatenus est foetui mortiferum,

Cc

non

Sup. hoc inf. in ref. 43 §. Not. idū est hic. ad med. vers. sed difficultas.

Sup. hoc ea. su melius in tom. 8. tr. 5. ref. 32. à lin. 3. Et pro contento à vers. Imo hujus. cum eodem Sanchez. inf. in ref. 43 §. Et hanc in fin.

*Sup. hoc est eodem Dicastillo, & aliis in ref. seq. & in alio §. ejus ngr.